

FUSTER, Joan.
Notes d'un deficiós

Pròleg de Nel·lo Pellisser. Epíleg d'Emili Piera

València, Institució Alfons el Magnànim, 2017, 302 p.

Joan Canela

EL FUSTER MÉS ÍNTIM

Més enllà dels famosos aforismes, els assaigs brillants i, fins i tot, la delicada poesia, Joan Fuster era un home com qualsevol altre. Amb pulsions com les de qualsevol altra persona: fúria, curiositat, humor —aquest, marcat per la seua incomparable ironia—, esgotament o concupiscència. Sense possibilitat de conèixer-lo en persona, possiblement les columnes que va deixar publicades en premsa siguen una de les millors formes d'acostar-se a aquest Fuster més íntim i personal.

Notes d'un deficiós recull les columnes que el suecà va escriure al setmanari *Qué y Dónde* entre el juny de 1979 i el maig de 1984, un dels períodes més convulsos de la història valenciana recent. D'aquesta manera, episodis com els violents avalots de l'extrema dreta del 9 d'octubre de 1979, les negociacions per a l'estatut autonòmic, el colp d'Estat de Tejero o la primera victòria socialista, es poden reviure amb els ulls d'un Fuster molt crític, càustic i, ja des dels primers anys, profundament decebut amb l'avanç dels esdeveniments.

Però l'assagista i intel·lectual no només escriu sobre la política ni es limita a analitzar l'actualitat. El cinema, la música, la religió, la gastronomia, les drogues, les noves modes, els problemes de l'edat —qualsevol edat—, la mort i el sexe són també material per a les seues reflexions. Des dels canuts fins a la sangria, la decrepitud de les

seues actrius preferides —Greta Garbo i Bette Davis—, que simbolitzen el seu propi envelliment, la recepta de l'arròs a banda, les discoteques o els costums sexuals —canviants o no—. No sembla que hi haja tema menor que no desperte la curiositat del savi. Unes preocupacions mundanes que, a vegades, generen la perplexitat del lector, si es comparen les dates de publicació dels articles amb una cronologia dels esdeveniments valencians. Com podia Fuster parlar de música barroca o de les festes del poble mentre l'extrema dreta posava bombes o es decidia l'estatus dels valencians a un despatx?

És potser aquesta una de les principals virtuts del recull: recuperar els punts més íntims de Fuster, les seues opinions i consideracions sobre un món que canvia ràpidament i ell observa amb perplexitat unes vegades, amb desconfiança d'altres, amb una distant ironia sempre. Unes variacions en les quals és possible entreveure els seus estats d'ànim i les seues filies i fòbies més profundes, a voltes potser mai verbalitzades expressament però que d'alguna forma hi fa entendre.

I això, malgrat el risc que suposa recuperar, més de trenta anys després, uns escrits concebuts per a ser consumits al moment, a la setmana, amb elucubracions que han quedat, sovint, totalment superades i que, juntament amb els encerts, sí que poden trobar les prediccions fallides.